

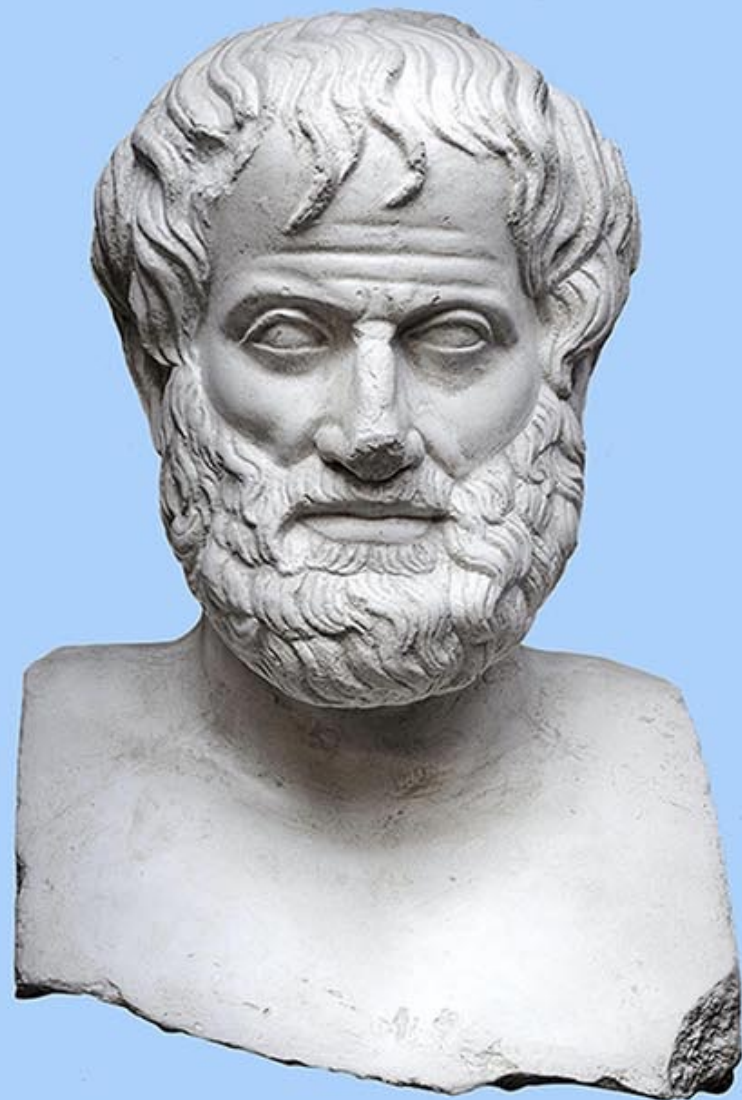

Tegnspråkets historie

Høgskolen på Vestlandet

Rune Anda
2022

Logoen er hentet fra: <https://www.deafworldsign.com/en/>

"Døvstumme er ufornuftige vesener"

Aristoteles (384-322 f.Kr.) fikk æren av å være grunnlegger av en ordnet og systematisk framstilling av vitenskapene, var en av oldtidens største filosofer. Han fikk stor betydning for sin ettertid.

Han hevdet at de døvstumme, fordi de ikke kunne oppfatte og bruke menneskelig tale, heller ikke kunne lære å tenke fornuftig eller erkjenne noe som er sant, godt eller rett. Den døve var et ufornuftig vesen uten utviklingsmuligheter. Slik ekskluderte han dem som menneskelige vesener for mer enn tusen år.

Sitatet er hentet fra boken "Trondheim offentlige skole for døve 1825-1986", utgitt på Døves Forlag AS 1992.

Bildespråk

Uten skriftlige kilder kan vi være rimelig sikre på at spennende fortellinger om helter, reiser, kriger og prøvelser ble fortalt igjen og igjen og slik videreført fra generasjon til generasjon i bronsealderen.

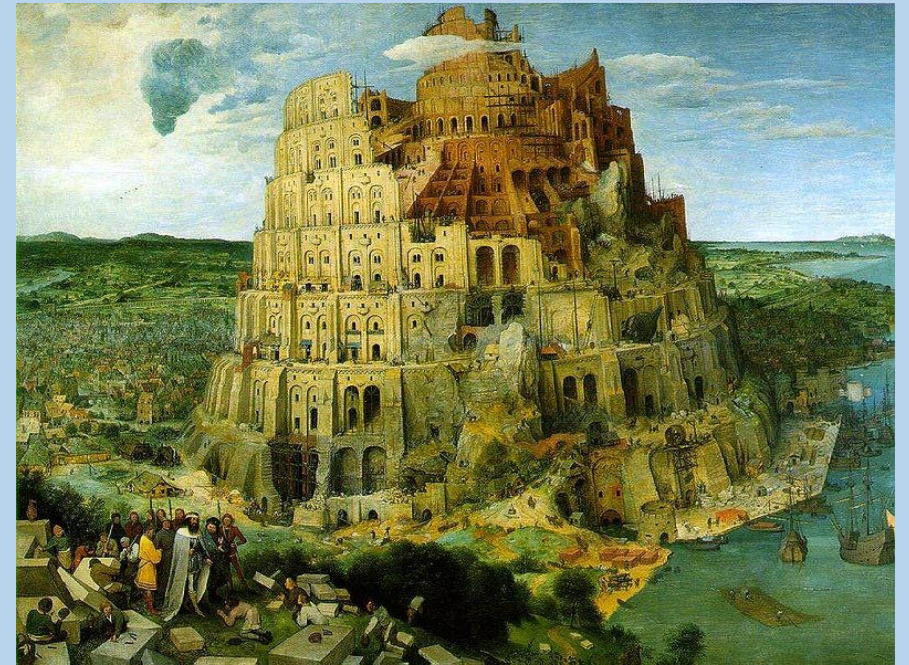
<https://www.norgeshistorie.no/bronsealder/0303-et-tapt-sprak.html>

Menneskets største oppfinnelse

Språket gjør menneskeslekten unik. I steinalderen var det avanserte språket en forutsetning for å lykkes. Vi kunne jakte i flokk ved å gi hverandre presise beskjeder. Slik kunne vi overliste dyr som var mye større og sterkere enn oss. I dag finnes det over 6000 ulike språk i verden.

Språkets opprinnelse

Å si at språk er en oppfinnelse er upresist. For akkurat hvor, når og hvorfor språket oppstod, er en ukjent gåte. Noen forskere mener at ulike språk oppstod på forskjellige tider ulike steder i verden. Andre mener at språket oppstod bare én gang – i menneskets vugge: Afrika.

Babels tårn

At mennesket har undret seg over språket og dets utvikling i lang tid, viser historien om Babels tårn fra Bibelen. Ifølge denne fortellingen fra første Mosebok, snakket menneskeheten ett språk etter syndfloden. Men årsaken til at vi fikk ulike språk, var at menneskene bestemte seg for å bygge et tårn som skulle nå helt opp til himmelen. Gud satte lite pris på dette overmotet og skapte forskjellige språk for å splitte menneskeheten.

<https://ndla.no/subject:1:f4581340-52f1-435d-8f99-d5de4e123f70/topic:2:186558/topic:2:195021/resource:a617e445-bc45-48bd-acc3-30354ba49010>

Språk i verden i dag

Språkforskere regner med at det finnes mellom 6000–7500 språk i verden. Antallet varierer, da skillet mellom dialekt og språk ikke alltid er like tydelig. Men visste du at flere språk er en utrydningstruet art? I verste fall kan så mye som halvparten av dagens språk dø ut innen 100 år. Hva tror du vil skje med norsk om 100 år?

<https://ndla.no/subject:1:605d33e0-1695-4540-9255-fc5e612e996f/topic:78ee39df-ab79-4bc6-aeaf-c15cd4d230a1/topic:1:1abd677a-0bbd-460c-bd3c-114432476303/resource:a617e445-bc45-48bd-acc3-30354ba49010>

Ulike språkfamilier

Indoeuropeisk, uralsk, altaisk, tsjuktsji-kamtsjatkansk, dravidisk. Alt dette er navnet på språkfamilier. Alle verdens godt over 6000 språk deles inn i ulike språkfamilier. Språkforskere har sett på likheter og forskjeller i verdens språk og funnet ut hvilke som har felles opphav. Det er kanskje ingen overraskelse at norsk, svensk og dansk er nært beslektet, men visste du at norsk også er i familie med indisk?

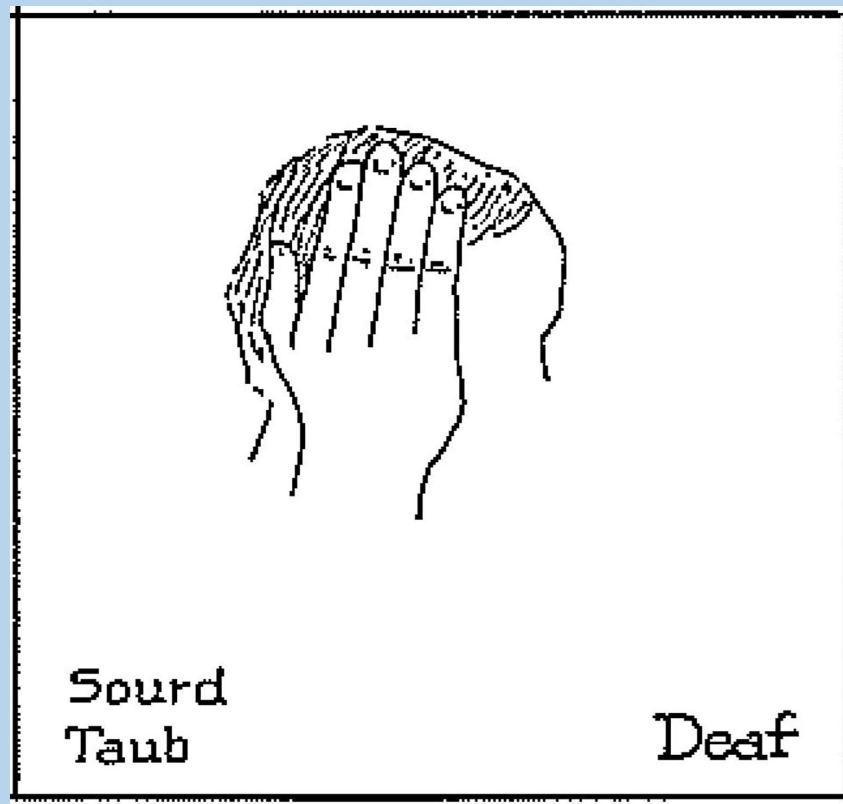
Hvor mange tegnspråk finnes det i verden? *(Språkrådets hjemmeside:)*

Ifølge språkdatabasen Ethnologue finnes det 150 forskjellige tegnspråk i verden. Tegnspråkene oppstår og utvikler seg naturlig der det er behov for dem, akkurat som talespråk. Stadig flere tegnspråk får en viss offisiell status i landet der de brukes.

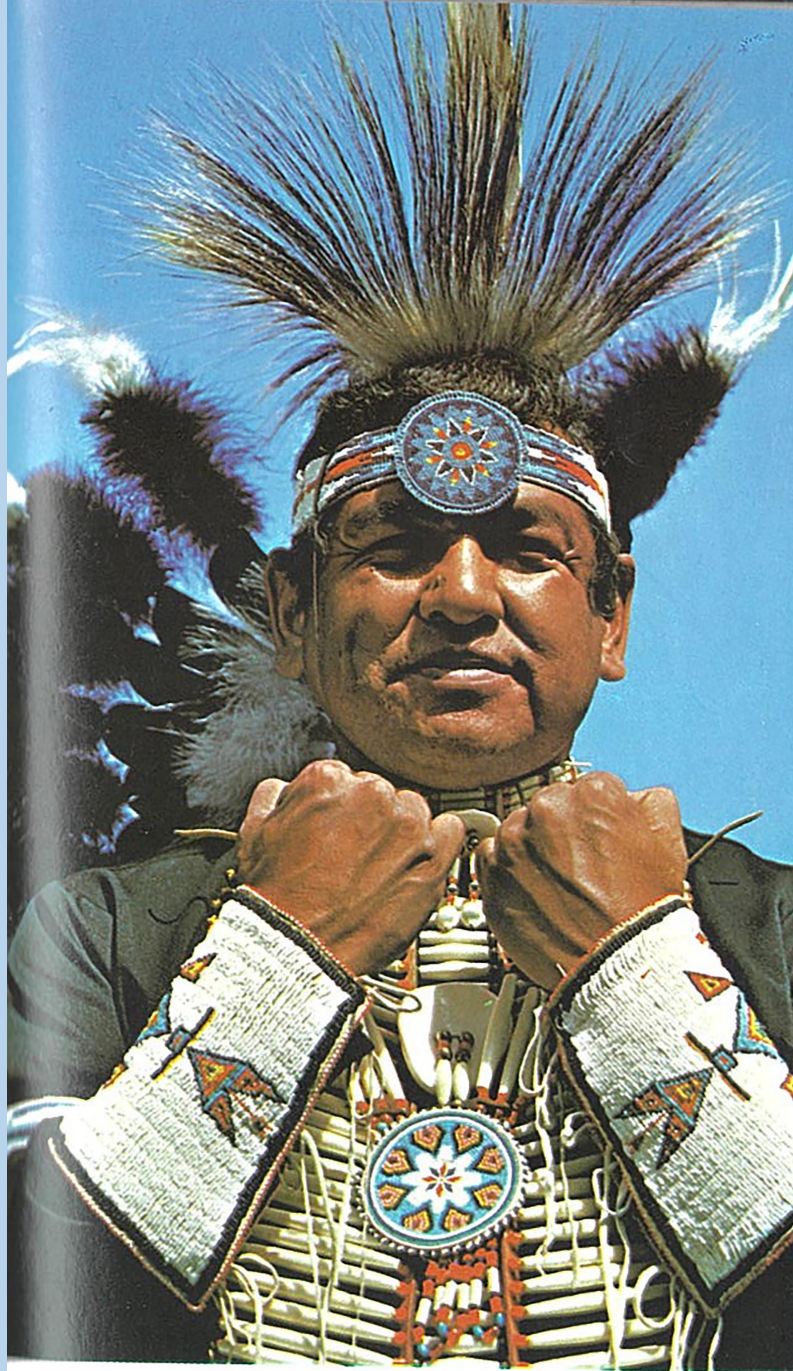
~~Amerikanske indianere~~ **Native American**

Det var mye western / cowboy-filmer på kinoene i Norge i 1960-, 1970-årene. Flere ganger så vi indianere i møte med blekansikter. De kommuniserte med tegn. Det gjorde også indianere selv i møte med andre indianerstammer.

*Bildet fra boken til
Dubois, Daniel og
George Fronval: «Indian
Signals and Sign
Language», 1978.*

*Illustrasjon: Tomkins
William: «Indian Sign
Language», 1969,*

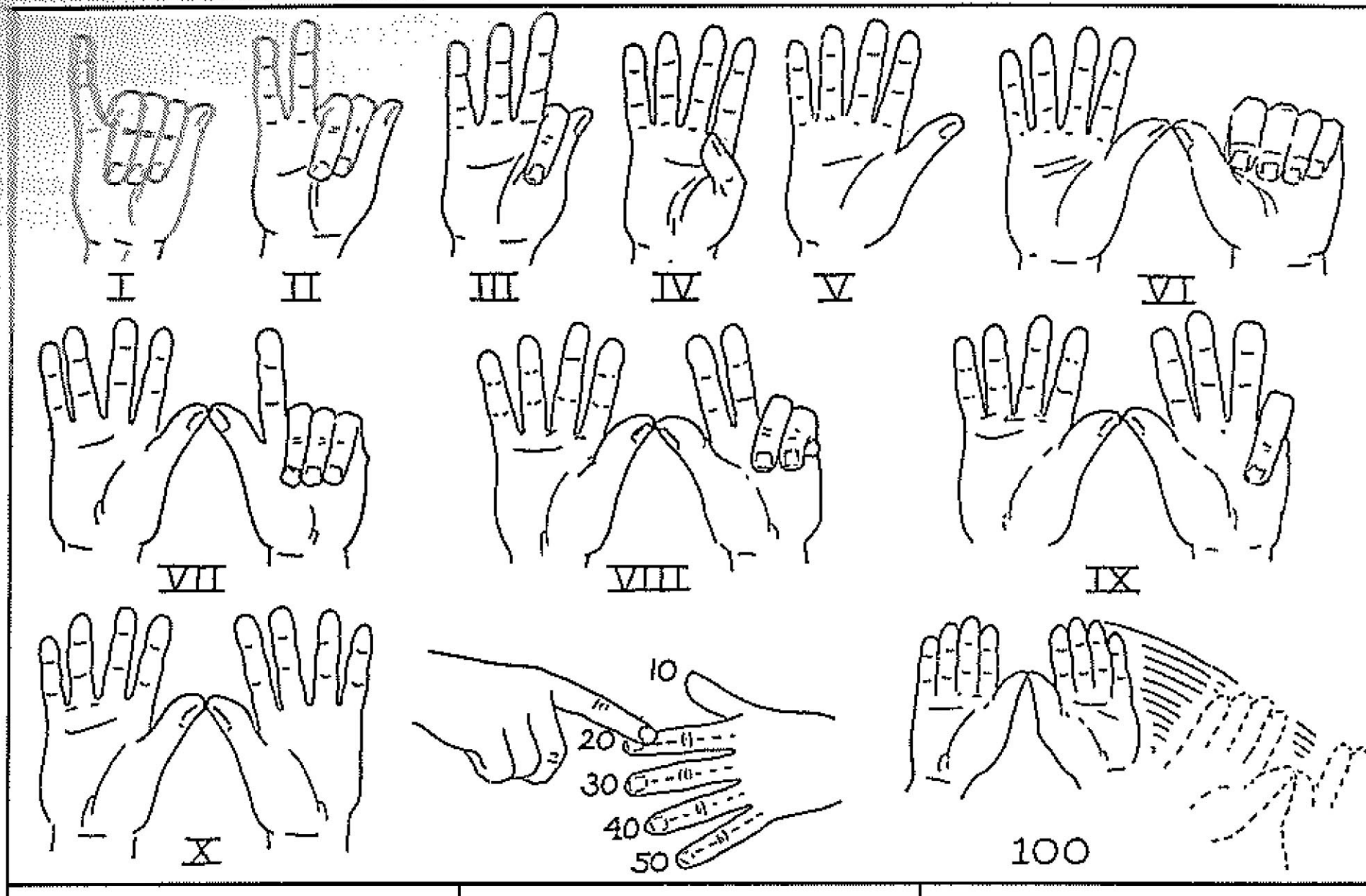
winter

*Bildene fra boken til
Dubois, Daniel og
George Fronval:
«Indian Signals and
Sign Language», 1978.*

to sleep

INDIAN SIGN LANGUAGE

Kilde:
Tomkins William:
«Indian Sign
Language», 1969,

UNITED STATES DEPARTMENT of the INTERIOR
Office of Indian Affairs

The
INDIAN
SIGN LANGUAGE

Subject Matter and Lecture —
Hugh L. Scott —
Major General, U.S.A., Retired.

Produced by —
U.S. DEPARTMENT of AGRICULTURE, Office of Motion Pictures

1930

Det er mulig at vi her ser kommunikasjon mellom ulike indianerstammer, som bruker tegn istedenfor tale da talespråket mellom ulike stammer var forskjellige.

<https://www.youtube.com/watch?v=bfT2a5SGDFA>

Video: 39 sek.

1930

Høvdingen (?)
fra stammen
Sioux.

Mountain Chief
Tribe — Blackfoot (Piegan)

Video: 30 sek.

Urubú-tegnspråk

Fra Wikipedia, den frie encyklopedi

Urubú-tegnspråk er et **tegnspråk** brukt i et lite samfunn av **brasilianske indianere** i staten **Maranhão**. Lingvisten Jim Kakamasu observerte i **1968** at 7 av de 500 personene i samfunnet var døve. Denne relativt høye andelen døve (én döv per 75. hørende) har ført til at både døve og hørende medlemmer av samfunnet bruker tegnspråket, og at de fleste hørende barn vokser opp med både talespråket og tegnspråket.

Urubú-tegnspråk

Brukt i

Antall brukere

7 døve og 500 hørende

Språkkoder

ISO 639-2

sgn-BR-MA

ISO 639-3

uks

Verdens første døveskole ble grunnlagt i Paris i 1770 av Abbé de l'Épée

I Frankrike regnes Abbé de l'Épée (bildet) som grunnleggeren av den første skolen for døve i 1770.

Skolen brukte tegnspråk i undervisningen.

Bildet funnet: <https://www.lookandlearn.com/history-images/M239788/Charles-Michel-de-lEpee-French-clergyman-and-philanthropic-educator>

Bok: Calixte Arnaud (på norsk 1989): «Abbé de l'Épée og hans verk»

Tegnmetoden kontra talemeteroden

Samuel Heinicke.

Samuel Heinicke.

- Samuel Heinicke (1727-1790) var en tysk døvepedagog, grunnlegger av den moderne døveundervisning og forkjemper for den nå vanlig brukte lydmetoden i den første leseundervisningen.
- Heinicke viste praktisk at man kan lære å tale uten å høre ved å føle på taleorganene i bevegelse og samtidig avlese leppestillingene (labiologi). Heinicke kom i heftig strid med Charles Michel Épée og hans tilhengere av tegnspråket som de døves omgangsspråk.

Kilde: Store Norske Leksikon. https://snl.no/Samuel_Heinicke

Andreas Christian Møller (1796-1874)

Første døveskole i Norge
ble opprettet i Trondheim
i 1825.

Tegnspråk ble brukt i
undervisningen

Kampen for språket

**«Hvert språk har sin egen syntaks,
også tegnspråk har sin.»**

Dette skriver Sigvald Skavlan allerede i 1875.

Han er bestyrer for døveskolen i Trondheim.

Sigvald Skavlan (1839–1912) bekrefter
at det er kunnskap om tegnspråk som språk.

Men samfunnets holdning er fremdeles i hundre år
at døve skal gjøres så normale som mulig,
altså så lik hørende som mulig. Skavlan er utdannet prest,
og for folk utenfor døvesamfunnet
er han mest kjent som salmedikter.

Milano-kongressen i 1880 endret døveskolenes undervisningsmetoder i hele verden

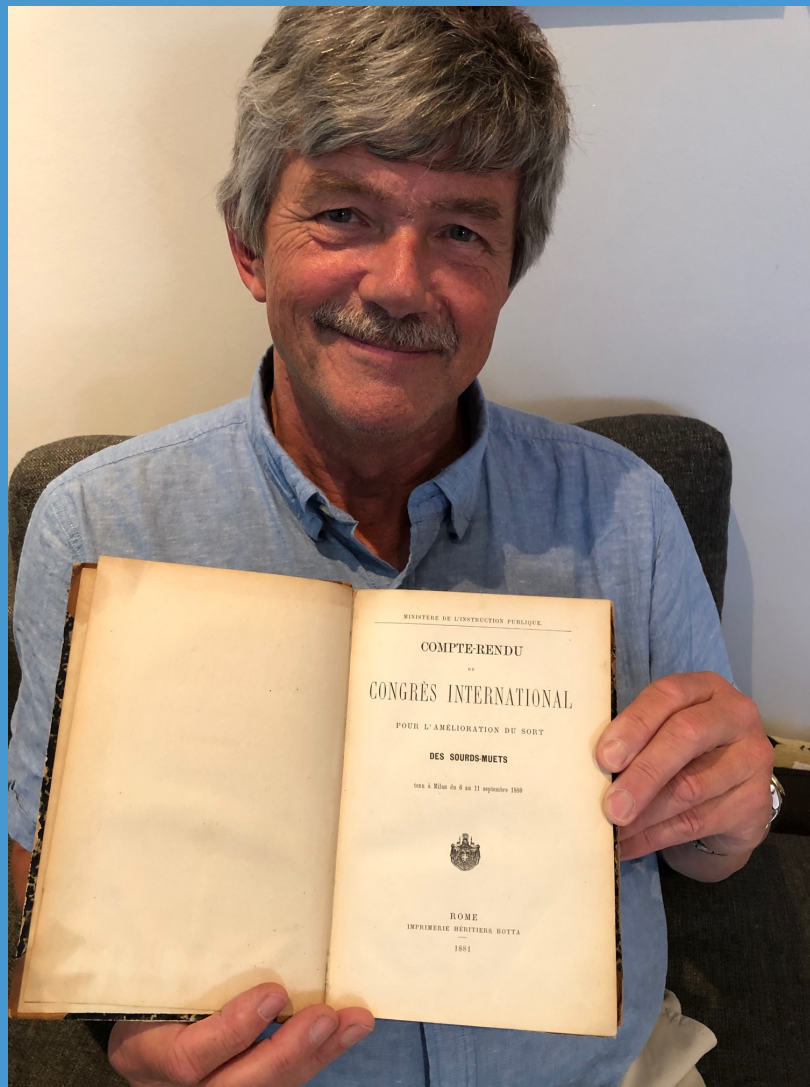

Verdenskongress for døvelærere i Milano 1880 endret døves verden, og slik ble det i vel hundre år.

Kongressens representanter ble enige om at elevene på døveskolene skulle lære å snakke og bruke mye tid på tale-trening, og ikke bruke tegnspråk i undervisningen.

Tegnspråk ble «forbudt», selv om de ikke sa det slik på kongressen.

Se link til protokoll fra Milano-konferansen på neste side.

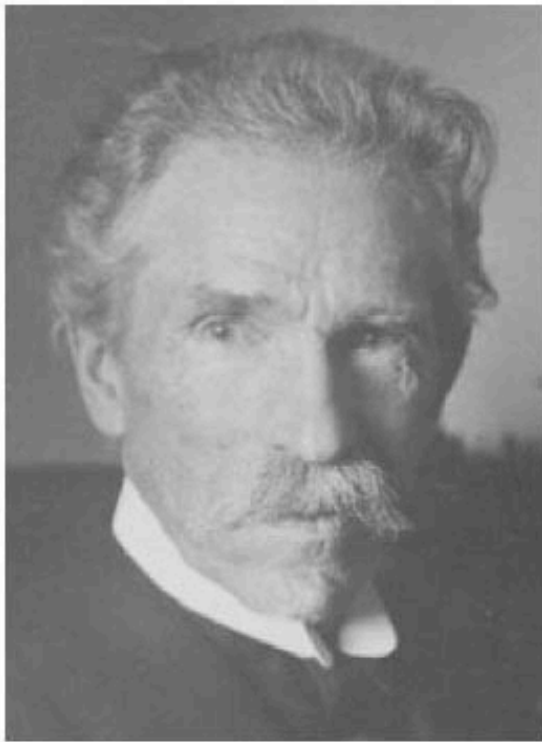

Meg med
protokoll fra
døvelærernes
Kongress i
Milano 1880.

*Bildet er tatt hos lederen
i Norsk Døvehistorisk Selskap,
i Sandefjord 2. juni 2022.*

Norsk: <http://andata.no/HVL/Milanokonferansen-1880-norsk-google-267-sider.pdf>

Engelsk: <http://andata.no/HVL/Milanokonferansen-1880-engelsk-212-sider.pdf>

Ragnar Ziener (1854-1928)

De døves kirke ble innviet i Oslo 1894

Ragnar Ziener skriver:

"De døvstumme er, ved nu at have faaet egen prest, stillet ganske ligt, med de hørende; før kunde de jo ingenting forstaa - selv de allerflinkeste læbeaflesere har udtalt det som ren umulighed at forstaa presters tale uden tegn-haandbevægelse."

Tegnspråk er, som ethvert fornuftig menneske vet, de døves naturlige språk – deres livsspråk, som har sin årsak i instinktet, og derfor vil bestå så lenge jorden står.

Tegnspråk vil aldri dø så lenge det finnes døve.

*Det skrev Ziener
omkring 1920*

2021

Bruk kroppsspråk,
mimikk og gestikuler
når du prater med
døve.

Linda Kvaksrud Hansen er redaktør av
Døves Tidsskrift, og selv hørselshemmet.

https://www.tiktok.com/@lindakvaksrudh/video/7014529586310565126?is_copy_url=1&is_from_webapp=v1

00:21/00:26

 TikTok
@lindakvaksrudh

Video: 38 sek.

Rune Anda

18. februar · 🌐

STAN LAUREL - med døve i Deaf and Dumb Institute

Stumfilm
i gamle dager

Her ser vi
Stan Laurel
(1890-1965)

Ved porten til
«Deaf and Dumb
Institute»

Video: 51 sek.

<http://andata.no/HVL/2-20.mov>

Helt ubevisst – døveskolenes elever brukte tegnspråk som eget språk lenge før forskningen oppdaget at det er et språk!

Rundt 1966 fikk Holmestrand off. skole for døve besøk av en døvekonsulent fra Norges Døveforbund (NDF), hver uke, for å lære både skolens og internatets ansatte tegnspråk, det vil si tegn til tale. Læreren min spurte om vi brukte de samme tegnene. Men vi sa nei, det var mye forskjellig. Da sa læreren at vi måtte bruke det som NDF lærte oss. Vel, men det gjorde vi ikke. Vi var bare veldig fortrolig med de tegnene vi brukte. **Den gang var vi ikke klar over at tegnspråk er et selvstendig språk, mens vi – elevene - virkelig pratet på norsk tegnspråk!**

Fortalt av tidligere elev ved døveskolen

...

Tilbakeblikk fra **Døves kulturdager** i Norge

Laget i forbindelse med
50 års jubileum i 2017

1972

Velkomsthilsen i tegnspråk
norsk; «*Tegn til tale*».

Selv om døve seg imellom
brukte norsk tegnspråk,
gikk de fleste (alle?) over til
å tale fra scenen med «Tegn
til tale» (tegnspråk-norsk)

Video: 1 min 6 sek:

<http://andata.no/HVL/2-22.mov>

Hele video på 1 time 20 min:

<https://youtu.be/B1R0XRoPyls>

Terje Basilier (1928-1974)

I 1973 UDTALER DEN NORSKE DØVE PSYKIATER TERJE BASILIER NOGET GANSKE ANDET I ET PROGRAM I DANSK TV (66):

"HVIS JEG SIGER JA TIL EN ANDEN PERSONS SPROG, HAR JEG SAGT JA TIL PERSONEN ... HVIS JEG SIGER NEJ TIL ET SPROG, HAR JEG SAGT NEJ TIL PERSONEN, FORDI SPROGET ER EN DEL AF OS SELV ... SIGER JEG JA TIL (TEGNSPROGET), SIGER JEG JA TIL DE DØVE, OG DET ER VIGTIGT AT TÆNKE PÅ, AT DE DØVE KAN FORLANGE AT VÆRE DØVE, VI SKAL IKKE FORANDRE DEM, VI SKAL UNDERVISE DEM, HJÆLPE DEM, MEN DE SKAL FÅ VÆRE DØVE, DE HAR RETTEN TIL AT VÆRE HANDICAPPEDE."

Terje Basilier ble kreert til æresdoktor ved Gallaudet University i USA, verdens største universitet for døve, i 1973

William C. Stokoe jr. (1919-2000)

Tegnspråkforskningens far

I 1967 presenterer den amerikanske lingvisten William C. Stokoe jr. resultater av forskning som viser at amerikansk tegnspråk har alle de elementene som kreves for å kunne kalles et fullverdig språk. Forskningen i USA fortsetter og spres seg til andre deler av verden, og får også flere i det norske døvesamfunnet til å reflektere over tegnspråk som språk.

William Stokoe, USA, 1920–2000, var hørende og blir i dag høyt verdsatt i hele verden som en pioner innen lingvistisk forskning på tegnspråk.

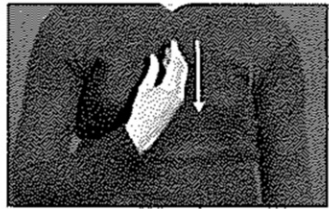
1975

Lærebok i
«Internasjonalt
tegnspråk»

*Boken finnes
i «døvebiblioteket» i Bergen
Døvesenter.*

1975

343
Digest
Digérer

344
Breakfast
Petit déjeuner

345
Lunch
Déjeuner

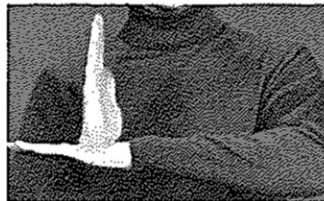
346
Dinner
Dîner

347
Sandwich
Sandwich

348
Banquet
Banquet

349
Chef
Chef (de cuisine)

350
Cook (to)
Cuire/Faire la
cuisine

Norges Døveforbunds landsmøte i Bergen mai 1986:

"Staten må lovfeste døves to-språklighet"

Toralf Ringsø var forbundsleder den gangen, og understreket viktigheten av tegnspråk som språk.

Toralf Ringsø ble intervjuet av Døves Video v/Gøsta Rougnø.

Aksjonskomite for tegnspråkarbeidet

I 1986 presenterer Nora Edwardsen Mosand og Odd-Inge Schröder sitt forslag til videre arbeid for tegnspråk for forbundsstyret, som gjør dette vedtaket:

Forslaget til mandat godkjennes, og det nedsettes en Aksjonskomite for tegnspråkarbeidet, AKTA.

AKTAs mandat er å arbeide med forbundets tegnspråk-politikk i henhold til det som er tatt opp i forbundets arbeidsprogram. De to får med seg Svein Arne Peterson, Viggo Østebø og Anne Gloslie i utvalget.

RESOLUSJON FRA LANDSMØTET 1986

til Kirke- og undervisningsdepartementet

Norges Døveforbund har 8.—11. mai 1986 hatt sitt 26. landsmøte, med 45 deltakere fra 18 lokale døveforeninger spredt over hele landet. Landsmøtet kom fram til følgende resolusjon:

Forskning og kunnskap omkring døve og deres språksituasjon har økt betraktelig det siste tiåret. Det gjelder såvel her i landet som i andre land. Forskningen har vist at tegnspråk er fullt utviklede og selvstendige språk, på lik linje med andre språk.

Tegnspråk er døves naturlige og sikreste kommunikasjonsmiddel og danner grunnlaget for døve barns sosiale og intellektuelle utvikling. Målet må derfor være å gjøre døve to-språklige, gjennom opplæring både i norsk og tegnspråk.

Landsmøtet har med glede merket seg uttalelsene om døves to-språklighet i Stortingsmelding 61-84/85, men beklager sterkt at man ikke har tatt konsekvensene av dette i utarbeidelsen av den nye Mønsterplanen.

Vi vil derfor anmode myndighetene om å gjøre de nødvendige formelle vedtak for å lovfeste døves rett til to-språklighet.

Videre ber vi om at forholdene blir lagt til rette for tegnspråkopplæring til alle som arbeider blant døve.

Døves Tidsskrift

09. SEPT. 1988

nr. 36

SIDEN 1920 ORGAN FOR NORGES DØVEFORBUND — 69. ÅRGANG

Lederen: Medhold i trykderetten, men for sent...

Støtte til TV-aksjonen strømmer inn

NRK og forbundet på talefot — positive signaler!

De som ledet lisensstreiken, fra venstre: Thorbjørn Johan Sander, Eilif Ohna og Rune Anda.

1988

I 1988 gikk døve og døves venner i Norge til kamp mot NRK. Vi nektet å betale TV-lisensen, men isteden betalte vi lisenspengene til et sperret konto som vi disponerte selv.

NRK fikk kopi av alle innbetalingene.

Det førte til at de ba om et møte.

Etter møtet lovet NRK å gjøre noe, og det gjorde de 😊

1989

Tegnspråknytt

Et av 5 krav som NRK aksepterte å få ordnet, var denne.

1) 5 minutters nyheter på tegnspråk. De startet bare et par måneder etter møtet. For 33 år siden.

De andre kravene var:

- 2) Bruk av døvetolk i TV-programmer
- 3) Barne-TV tilpasset for døve
- 4) Teksting ved førstegangs-sending
- 5) Døveprogrammer i TV

Fem minutters nyhetssending på tegnspråk kom i gang mandag 30. januar 1989 som et av resultatene av lisensstreiken i 1988.

Fra «Norges Døveforbund 100 år». 2018, side 428.

Marit Vogt-Svendsen (1949-)

På samme måte som Ivar Aasen kalles nynorskens far, kan vi kalle Marit Vogt-Svendsen for norsk tegnspråks mor. «NDF 100 år»

Det tar likevel noen år før Marit Vogt-Svendsen i 1991 forsvaret sin doktoravhandling om nonmanuelle komponenter i norsk tegnspråk. Det får rosende ord fra redaktør Sander i en lederartikkel:

Med Marit Vogt-Svendsens doktorgrad er en milepel nådd. Når vi i dovemiljøet i dag gratulerer, så må vi ikke glemme å følge opp med en takk. For det er klart at Marit Vogt-Svendsen er en av dem som har gjort aller mest for å heve tegnspråkets status her i landet. Det må verdsettes.

Vogt-Svendsen har utført et pionerarbeid gjennom sin forskning og sitt virke innenfor norsk tegnspråkforskning. Hun har bidratt sterkt til å sette tegnspråk og døves minoritetserfaringer på kartet.

Hva betyr det for deg å bli utnevnt til æresdoktor ved OsloMet?

– Det er jo en stor ære å bli utnevnt til æresdoktor. Det betyr at det arbeidet jeg har gjort, er verdsatt.

– At OsloMet utnevner en æresdoktor med tegnspråk som fagfelt, er med på å heve norsk tegnspråks status i samfunnet. Det betyr svært mye! Språkstatus og rettigheter er områder mange enkeltpersoner og instanser, ikke minst døve selv, har arbeidet for i mange år og på mange ulike måter.

2. juni 2022

<http://andata.no/HVL/5-Marit-Vogt-Svendsen.pdf>

En pioner innen norsk tegnspråkforskning

Marit Vogt-Svendsen er tildelt graden æresdoktor ved OsloMet. Hun mottar graden for sin innsats for norsk tegnspråk.

Grete Knudsen, Ap (1940-)

1991

Tegnspråklov?

Ved stortingsdebatten om døveskolenes fremtid 3. juni 1991 kommer det forslag fra Grete Knudsen, Ap, om at statsråden bør jobbe for at tegnspråk får status som offisielt minoritetspråk. Forslaget støttes av Hallgrim Berg, H, og Jon Lilletun, KrF. Statsråd Gudmund Hernes, Ap, lover å følge opp saken. NDF smir mens jernet er varmt og sender forslag om tegnspråklov til departementet

Se mitt språk!

ANN KRISTIN
MALMQUIST

NORA EDWARDSSEN
MOSAND

Språkbok

- en innføring i norsk tegnspråk

I 1996 kom denne boken ut!

Den baserer seg på at tegnspråk er et eget, selvstendig språk.

Boken brukes mye i forbindelse med foreldreopplæring, for det meste på Ål folkehøgskole og kurssenter for døve.

Den ble en del av foreldrepakken, som har tilsammen 40 ukers kurs, fram til barnet fyller 18 år.

2003

Norsk tegnspråk utredes

I 2003 ber Kulturdepartementet om at Statens Bibliotekstilsyn (ABM) utreder tegnspråk som et selvstendig språk: *Utredning om tegnspråk som offisielt språk i Norge.*

Året etter konkluderer utredningen med at tegnspråk bør få status som et offisielt språk i Norge, og at dette slås fast i lovsform. I utredningen nevnes det at lovfesting av tegnspråk som offisielt språk vil bidra til å sikre døves rettigheter til kommunikasjon på tegnspråk gjennom hele livet. Det understrekes at retten til kommunikasjon og ytringsfrihet er en grunnleggende rettighet i det norske samfunn. Forslagene i utredningen går til behandling i Kulturdepartementet.

Samtidig vedtar Europarådet at de nasjonale tegnspråkene skal sikres som minoritetsspråk.

3. november 2007

To fulle busser fra Bergen + flere
som kom med fly, tog, bil

Demonstrasjon for tegnspråklov

Lørdag 3. november 2007 gjennomfører NDF sin største demonstrasjon gjennom alle tider. Kravet er: Tegnspråklov nå! Cirka 2000 er samlet, flere er busset inn fra døveforeninger i hele Sør-Norge, og selv var vi blant dem som humpet av gårde i buss fra Bergen. Demonstrasjonen gikk fra fra Yongstorget til Stortinget, der demonstrantene ble mottatt av stortingspolitikere fra alle partier. Det er en massemonstring som gjør inntrykk på politikerne, og som skaper et enda sterkere samhold innad blant døve. Ingenting rører sterkere ved følelsene enn retten og stoltheten over eget språk.

Demonstrasjonen samlet nesten 2 000 deltagere.

2007

*Herland, Helge:
«Norges
Døveforbund
100 år». 2018.*

130 år etter:

1880 - 2010

Ny anerkjennelse for tegnspråk internasjonalt

Kilde: www.deafnet.no

Publisert 28. juli 2010

På ICED (International Congress on the Education of the Deaf) kongressen i Vancouver ble det sendt ut en banebrytende pressemelding. Som avviste alle resolusjoner vedtatt på den tilsvarende Milano kongressen i 1880, som forbød bruk av tegnspråk i utdanningsprogram for døve elever. Videre anerkjente arrangørene av kongressen med beklagelse de avgjørende effektene av Milano kongressen og dens vedtak, og de oppfordrer alle nasjoner til å sikre at deres utdanningsprogrammer for døve aksepterer og respekterer alle former for språk og alle kommunikasjonsmetoder.

Over 800 deltakere fra 62 land deltok.

Arnfinn Muruvik Vonen (1960-)

2011

Direktør i Språkrådet

Arnfinn Muruvik Vonen ansettes i 2011 som direktør i Språkrådet. Han har i flere år arbeidet med norsk tegnspråk på Universitetet i Oslo. Han har vært knyttet til Skådalen skole og har som godt voksen tatt et studieår på Ål folkehøgskole og kurscenter for døve. Vonen har mange døve venner, han er en av oss. Nå skal han lede Språkrådet som har ansvar for bokmål, nynorsk, de samiske språkene, kvensk, romani og altså norsk tegnspråk.

Språkrådet er statens fagorgan i språkspørsmål, og Vonen blir daglig leder for 30 ansatte.

Sonja Myhre Holten (1965-)

2011

Rådgiver for tegnspråk (2011-)

Kulturdepartementet følger opp stortingsmeldingen om norske språk, der de blant annet sier at norsk tegnspråk skal styrkes. De gir grønt lys for at Språkrådet kan ansette en rådgiver for tegnspråk. Det skjer samme året som Vonen er ansatt som direktør. Sonja Myhre Holten blir den første rådgiver for tegnspråk i Språkrådet. Hun er selv döv, har erfaring som lærer og tegnspråkkonsulent ved Skådalen kompetansesenter, og all den teoretiske utdanningen det er mulig å få om norsk tegnspråk. Hun er tidligere leder av NDF og har ellers hatt en rekke tillitsverv i organisasjonen. Det er derfor en ansettelse som gleder mange.

Trine Skei Grande, V (1969-)

2014

Trine Skei Grande (i 2014):

Et språk er ikke bare en måte å kommunisere på, det er identitet, det er kulturbærer, det er historiebærer. Det er derfor de to skriftspråkene i Norge er så viktig, men det er også derfor tegnspråk er så viktig. Tegnspråk er ikke bare en måte å kommunisere på uten å bruke ørene, det er faktisk også en måte å formidle kultur på. Og tegnspråket er en like viktig kulturbærer som nynorsk har vært, og som bokmål er for oss hørende.

2018

I forbindelse med
Norges Døveforbunds
100 års jubileum
Ble det laget eget
jubileumsfrimerke.

<https://www.posten.no/frimerker-til-samling/frimerkeposten-2017/Frimerkeposten%205-2017.pdf>

(Side 8)

2019

Mykje å gle seg over i den nye språklova

(23.8.19) Forslaget til ny språklov byr på gode nyheiter for dei norske språkbrukarane, meiner Språkrådet. Lovforslaget er ute på høyring nå, og etter planen skal det endelege forslaget til ny språklov leggjast fram for Stortinget våren 2020 saman med ei språkmelding.

– Vi er glade for at det nå kjem eit [forslag til ei heilskapleg norsk språklov](#). Den nye lova gjev auka status til både norsk, norsk teiknspråk, dei samiske urfolksspråka og dei nasjonale minoritetsspråka. Dette er svært gledeleg, seier direktør i Språkrådet, Åse Wetås.

Åse Wetås er direktør i Språkrådet.

2020:

Forslag til ny språklov

Norsk teiknspråk får status som nasjonalt teiknspråk. Dette er ei anerkjenning av norsk teiknspråk. Det er historisk, ettersom norsk teiknspråk lenge ikkje har vore sett på som eit ekte språk. Språklova skal sikre at offentlege organ fremjar norsk teiknspråk ut over det som lowerket krev. Regjeringa vil ha ein brei gjennomgang av teiknspråkfeltet i form av ei offentlig utgreiing (NOU).

<https://www.forfatterforeningen.no/artikkel/forslag-til-ny-spraklov/>

HISTORISK DAG

12. mai 2020

2020

<https://www.facebook.com/watch/?v=233886414583722>

Video: 6 min 48 sek.

I dag er en historisk og fantastisk dag for norsk tegnspråk! Endelig legges det frem et konkret lovforslag som er likestiller tegnspråket med andre norske språk. Språkdirektør i [Språkrådet \(NO\)](#) Åse Wetås er full av begeistring! Nå er det opp til [Stortinget](#) å behandle saken videre, og kultur- og likestillingsminister [Abid Q. Raja](#) ([Venstre](#)) håper vi får et endelig vedtak før sommeren. Se innslaget under, eller via DMTV her (teksting tilgjengelig): <https://bit.ly/2LstFQp> Tusen takk til tolkene som stilte opp Se hele pressekonferansen fra tidligere her: <https://bit.ly/3bk9Ghy>

Lov om språk, framlagt av Kulturdepartementet 21.05.2021

Prop. 108 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om språk (språklova)

Lovheftet er på 166 sider. Ordet «teiknspråk» er nevnt 360 ganger.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-108-l-20192020/id2701451/>

Tegnspråkutvalget

Utnevnt av regjeringen 13. august 2021

- 1: Jon Chr. Fløysvik Nordrum,**
førsteamanuensis, Oslo
- 2: Camilla Høiberg,**
administrasjonsdirektør, Oslo
- 3: Hilde Sollid,**
professor, Tromsø
- 4: Brita Fladvad Nielsen,**
førsteamanuensis, Trondheim
- 5: Sissel Gjøen,**
miljøterapeut, Oppegård
- 6: Rune Anda,**
pensjonist, Bergen
- 7: Arnstein Overøye,**
lærer, Stavanger
- 8: Joseph Murray,**
professor, Ål
- 9: Hilde Haualand,**
professor, Oslo
- 10: Torill Ringsø,**
ph.d.-student, Trondheim

Avslutningsvis om døves rettigheter i samfunnet

Ta en titt på Snakkis:

<https://tv.nrk.no/serie/snakkis/KMTE20008315/13-04-2016>

Video: Ca. 20 min.

Intervju i 2016 med **Liisa Kauppinen** (døv) fra Finland, som etter mange møter med FN fikk på plass tegnspråk i FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonshemmede.

Døvebiblioteket i Bergen Døvesenter

«Døvebibliotek»
skal åpnes i 3. etasje i dette tårnet
i løpet av vinter/vår 2020

Bergen Døvesenter

Pr. august 2022 er det over 500 bøker, hefter, prosjektoppgaver o.a. i «døvebiblioteket». Pluss over 2000 tidsskrifter.

Man kan ikke låne bøkene med seg hjem, men man kan låne bord og stol og oppholde seg i døvesenteret etter avtale med daglig leder, Martin Berhove, e-post: post@bgds.no.

Det er plass til mange samtidig 😊

Oversikt over bøker o.a.:
<https://www.bgds.no/wp-content/uploads/2022/07/BOK-oversikt-dovebiblioteket-06-05-2022.pdf>

Relevant litteratur

Helge Herland (2018): Norges Døveforbund 100 år (side 345-399)

Helge Herland (2008): Tegnspråkets fremtid, vårt felles ansvar

Thorbjørn Johan Sander (1980): Med landets døve gjennom hundre år (2 bind)

Thorbjørn Johan Sander (1993): Døveorganisasjonen i kamp gjennom 75 år

Linker:

<https://norsk-dovemuseum.no/tegnsprak>

<https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2993824/Raanes.pdf?sequence=4>